

Yemusi
Yemusikafo Isilaeli wenena Yesu
koli kikito umamo ya lufuwa wi
fulo gedami ka
Komu Ka

Lufuwa ama wiyami we Yemusi, ya Yesu kunalafo ne. (Matiu 13:55) Komu ya Yemusite kunalafo-motate Yesu koli kikito umámafa, aiga Yesu folaiguti neidaito ya seni-muluni olu eleyapa witi koli kikitamo ne. (Yoni 7:3-5) Ido Yemusi ya Yelusalemu numudoka monolo mau wi-wi amo wenena kiyabani we ya ne. (Aposolo 12:17, 15:4, 13-21, Galesia 1:19, 2:9) Ido Yuda wenena Yesu koli kikito umamo ya Yesu kuwolafo-mota yate keina naba olu mofu gedato, mikau-mikau upatoti wamo wenena ya lufuwa ama wi fulo gedami, ya Yesu koli kikito umamo wenena ya mona lalo melenawamo yakafo Yesu wenenala ona kula minae, loto olu oloto pi gedennaiye, loto monawa api gilibami ka ya lufuwa ama wi fulo gedami ne.

Lo oloto melami ka

¹ Aiyó, linate Isilaeli wenena afo monalomonaló tuwelu (12) ya upatoti mino oluti wamo, ya namo Yemusi, Goti ido Wekola Yesu Kilisto koubanabani we ya lufuwa amau ya aiyokoiyo ka wi fulo gedowe. Eyalo.

Keina o lumuto fedagetoma lute-kate olu auma wi ledenami ka

² Ena mono wenenane-motao, keina mona-mona o linatedoka fedagetoma, sete-muludeu lalo kolito minenune, loti etiti kati kiyalo. ³ Koli kikite ya kepa mele umunami yakafo lute-kate olu auma wi ledenagoliye, loti kolamo yamu setimuludigu ya lalo koliti minalo. ⁴ Ido luti-kati auma winami yakafo lono olageto linate gedoti minamo monatina efe lotoko minomo dito ya keleutámenagoliye.

Ka manedeu kefo nemo yamu Goti loumunumo ka

⁵ Ena linate ka manedeu ya kefo nenako, loti, neta-mata yaidanamu ya kolito Goti loga o edonimo wenena muki ya loudámoto, faifa lumulumu imo we ya ka manedeu ma mele lumunabe? loti loga o edenawamo ya moda giminagoliye. ⁶ Ido ka manedeu ma lumunabe? loti loga o edenagilima ya kati ligi-ligi kiyámoti, koli kikito umuti loumalo. Wenena kani ligi-ligi kiyamo ya no satito epekafo olu upatito fokito wimo yaidana oti minae. ⁷⁻⁸ Aya wenenawa kani ligi-ligi kiyamo ya neta-mata muki ado ounilunikani auma wiyámami wenena minamo ne. Etiti minamo nenako, Wekoladokati neta ma olunumo ne, loti kani kinawamo ya ma olámenagilae.

Neta-mata ko namo ido ko ánamo wenena kanina

⁹ Ena linate mono wenenate kulitina lumuto nemo wenena ya Gotikafo olu akaiya o gedami yamu ya seti-muludigu lalo kolalo. ¹⁰ Ido neta-mata ko namo wenena ya neta ugawa gululudomo wiyami yaidana oti fulunawamo nenako,

yamu linate neta-mata ko namo wenena ya Gotikafo olu afima o gedami yamu setimuludigu faifa lalo kolalo. ¹¹ Koli minafe? Fo auma wito dito limo yakafo ugawa megunito gululudoto olumo wiyaito omona biyanela u kopa wimo yamaidana oti neta-mata ko namo wenena ya lono kofalau piti fulunagilae.

Keina naba o lumuto fedami ka

¹² Ena keina naba o gimito fedami ya auma witi minomo uti lumu fou ádamo wenena ya Gotikafo lalo geyeto, seni-muluni nomamo wenena ya kofawa minomo idamo kokamu ya giminae, loto lo mele ledami kokamuwa ya olunawamo yamu moda lalo kolimo idae. ¹³ Ena kepa mele lumunami kamenalo ya Gotikafo kepa mele ledaiye, loti ádalo. E'e, neta nosámami yakafo Goti kepa mele edenami ya ogoufámaiye. Ido Gotikafo ya kepa mele ledámenami ne. ¹⁴ E'e, wenena muki ya inanimu lalo kolamo mona yakafo kanu laloto yati ika o gedeto ya kepa mele gimaiye. ¹⁵ Ena lalo kolonimo mona ya wenaipa nomilipani mulunigu nemo yaidana oto nosámami mona ya kedaiye. Ido nomilipa naba idami yaidana oto nosámami mona naba dito ya fulumo wonimo mona ya kedami ne.

¹⁶ Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenanemotao, yaidana mona yakafo kote witenaiye, loti kati kife lalo. ¹⁷ Efe loto lalo nemo neta-mata muki faifa lomami ya Metefo kosinalo lamena muki olu oloto piyami we nedokati lomami ne. Ido Metefo monala ya lamena lido neta kama-muna ya kamena ma fana uto ido kamena ma

lina wimo yaidana oto minámaiye. E'e, amo monala u ailo-ailo áumaiye. ¹⁸ Aimola kala lalo kito ya kofawa oloto pinawae, loto kala ona kula yakafa kofawa olu oloto pi ledami ne. Eti o ledami, ya miguti kula limo neta kana olonimo yaidana oti linate ya wenena, neta-mata muki olu oloto piyogu yauti u komu kana olu oloto piyomo wenenane minenawae, loto eti o ledami ne.

Koli kikitamo wenena ya Goti kala koliti meyalo melenawamo ka

¹⁹ Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenanemotao, kolife loti kolalo. Linate muki ya ka alako-alako ádalo. E'e, mate ka lenawamo moda alako kolife loti kolalo. Ido seti-muludi ya alako kala-kala ádaneyo. ²⁰ Moda kolafe? Sete kalakala lagetoma, Goti mona efe limo melenawae, loto kolami monawa ya melámenagolone. ²¹ Yamu fuma wiyami mona muki ido mona nosámami oloto pimo wimo ya meti umuti, you loti minoti, Goti olu omudi kenami kala lutikatigu mele gedami ya koli kiki loti olalo.

²² Ido Goti kala ya koliti welalo golodalo. Linanimo luti kola witi kati atuwaloko kolámalo. ²³ Moda kolafe? Wenena mate Goti kala ya koliti welalo golodámamo wenena ya noku koni-weni kamamuna kamo wenena yaidana oti minae. ²⁴ Aya wenenawa koni-weni kamamuna koti wafa, alako koni-weni kamoma ya kani melami ne. ²⁵ Eti o minafa, ido wenena mate Goti lo melami kala, efe ona limo ka, efili ledami ka ya kofe lomo wamo ya koliti kani melámageto, efe loti meyalo meleti moni minamo wenena

ya netamata o-o enawamo ya moda lalo koli minomo unagilae.

²⁶ Ido we makafo mono kolomo we minowe, loto kolaifa, ido wela koto kiyaba ámami ya aimola lula-kala kola wiyainako, yamu mono kolami monala ya u fa neta unagoliye. ²⁷ Metefo Goti onobalalo ya mono mona kula feke loto mo ona limo ya etito ne: Nomilipa lifati wenakenati keina naba kolitenawae, loto milumani kolito kiyaba o gede-gede enumo, ido mikaleka mona yamo olu fuma wi ledetenaiye, loto ukade-oude-lute-kate koto kiyaba o-o minenumo mona ya mono mona kula feke ona limo ya ne.

2

Wenena muki ayaidana otoko sete-mulude giminumo ka

¹ Ena mono wenenane-motao, linate Weko-late lamerala naba-naba nemo we Yesu Kilsto ya koli kikito umamo yamu wenena iya meleti eika wiyámalo. ² Moda kolafe? Linate mono numudigu we lele idami, ma ya ukanalo owo lalo wito analo neta falake limo olu egelami we idaito, ³ ido ma ya neta ko ánamima nenako, yamu ukanalo owo nosámami wito idagaiyama, linate we ma ukanalo owo lalo wiyami we ya lalo eyeti, siyane, eba amalalo laloto ya amedoto mino, loti loumafa, ido neta ko ánamí we ya yolalo nedi mino, loti loumunawafemo, ido faifa mikalo kiyadelo amedoto mino, loti loumunawamo, ⁴ ya luti-katigu nosámami koliti wenena ya iya meleti eika wiyamo mona ya melone, loti kolámafe?

⁵ Aiyo, sene-mulune gimomo mono wenenanemotao, kolalo. Goti seni-muluni umamo wenena yate amo wekudite wenenala kiyaba o ledami ebala ya olunawae, loto lo mele gedami we yakafo mikaleka neta ko ánamo wenena iyaina o gedami, ya koli kikitina ko nenawae, loto, ido aya ebane iya ku gedomo ya olunawae, loto iyaina o gedami ya ma kolámafe? ⁶ Eti o gedaifa, ido linate ya neta ko ánamo wenena eleka fi gimamo ne. Linate olu afima o gedeti, ka olu efe lo-lo amo numudo gilimiti uti ligiya lo gedamo wenena ya kema ne? Neta ko namo wenena yate eti o gede-gede ae. ⁷ Ido aya wenenawa yate Kilisto kuliya lalo linate gimami kuliya ya kamana ki-ki amo ya kolámafe?

⁸ Goti kiyaba we wekudi lo melami kala naba ya eti limo,

Kaimokamu kolanimo yamaidana oto wenenaka muki ya seka-muluga gimigimi o mino, loto ka mono lufuwau (*Wkp 19:18*) nemo ka ya linate meyalo melayama ya moda lalo minenagilae. ⁹ Etito nefa, ido linate wenena iya meleti eika winawamo ya moda nosámami mona meleti, lo melami kala koliti kolámoti amo yamu kawa yakafo olu ligiya lo gedenagoliye.

¹⁰ Aya yamu kolalo. Goti lo melami kala muki ya meyalo melenawamo nefa, ido kawa yauti ma lawoko koli fulitenawamo yamo u muki koli fulitamo wenena lifima olagu yau linateki lakoina olunagilae. ¹¹ Moda kolafe?

Kume-ugele ánalo,
loto lo melami we yakafo ka ma yaki,

Wenena gini folámalo,
loto lo melami ka ya ka mono lufuwau (*Kis 20:13-14, Lo 5:17-18*) ya nemo ne. Yamu linate ya kume-
ugele ánafa, ido wenena ma gini folamo ya moda
lo melami kala ya koli fulitae.

¹² Etito Goti lo melami kala efili ledami ka
yakafo olu kalo mele ledenagoliye, loti koli mi-
nanako, yamu ka lenawamo ya moda koti kiyaba
otiko lo-lo o minalo. Ido mona melenawamo
yaki moda koti kiyaba otiko melemele o mi-
nalo. ¹³ Moda kolafe? Kamokafo wenenaka
milumani kolámenanimo ya Gotikafo ayaidana
oto milumaka kolámoto, moda lifima ka olu ku-
munagoliye. Yamu milumani kolalo. Ido milu-
mate kolami mona yakafo lifima ka olu lumu-
nami mona olu afima o edenagoliye.

*Mona lalo melámenumo ya koli kikitonimo
mona u fa neta unami ka*

¹⁴ Ena mono wenenane-motao, we makafo
namo Goti koli kikito umowe, loto lifa, ido mona
lalo melámenami ya egaidana oto lalo enaiye?
Faifa kawa yamo olu omuna kenami nefe? ¹⁵ Kati
kiyalo. Mono wenenate ma ukanalo owo ko
ánoto, wela-neta minámagetoma, ¹⁶ linate yauti
makafo eti loto loumunami, Seka-muluga you
lagetoto minoto, ukaga olu mumusi loto, ukagalo
owo wito, weka-neta nenage wo, loto wela-
netati ukanalo owoti umámoto, ya ka loumunami
yakafo egaidana oto ana olu faka lenagoliye?
¹⁷ Ido ayaidana oto koli kikitamo mona yako
meleti, ido mona lalo yaki melámenawamo, ya
koli kikitina ya moda fulutami neta ne.

¹⁸ Ido we makafo, Kamo koli kikika ya mino kedageto, ido namo monane lalo ya mino nedaiye, loto lenaiye. Mona lalo melámanimo yamu koli kikika egaidana oto nilibageto eyenae? Namonane lalo melomo yakafo koli kikine ya kiliboneto kenagolane. ¹⁹ Linate Goti lawoko ne, loti koli kikitamo ya moda lalo kolafa, ido Satani kimiwela muki ya ayaidana oti koli kikitamo yamu koli gimaito, ukani ololo o minae.

²⁰ Linate kati kopa-napa kiyamo wenena, koli kikitafa, ido monatina lalo melámamo yamu ya koli kikitina ya u fa neta unagoliye, loti kolámafe? Ka ama logiminamo ya kolalo. ²¹ Autefo-kolofate Abalahamukafo Goti yokila ki umunae, loto nalafa Aisaka ya mono folomolo melaito ya Gotikafo eyeto, monala efe limo we ne, loto lo edami ne. ²² Yamu kolalo. Abalahamu koli kikitimo yamu Goti loumami ka yaki meyalo melami, ido monalawa melami yakafo koli kikila ya olu efe lo edaiye. ²³ Etito ya,

Abalahamukafo Goti koli kikito umami yamu monala efe limo we ne, loto lo edami ne, loto ka mono lufuwau (*Stt 15:6*) nemo ka ya ayalo wiyaiye. Ido wenena ya Abalahamu ya Goti yowola we ne, loti lo-lo o minae. ²⁴ Yamu kolalo. We ma faifa koli kikitimo yamuko ya monala efe limo we ne, loto lo edámenami ne. E'e, monala melenami yamuki ya monala efe limo we ne, loto lo edenami ne.

²⁵ Ido Yosuwakafo momona oti uti kuwotefomota aumanina ya eyeti oti lolomailo, loto Isilaeli we lele gilifi melaito wami, ya kopa olu ono-ono imo wena Lahapukafo numunau ya nasafili o

gedeto, wenenane yate ginitenawae, loto olu fulo kanu ailo gedaito ya Gotikafo eyeto, monala efe limo wena ne, loto lo edami ne. ²⁶ Yamu kolalo. Ukani ouni mino gedámaito ya moda fulutami yaidana oto ya ma koli kikitafa, monani lalo olu oloto piyámamo ya koli kikininawa yaki ya moda fulutaiye.

3

Ka lenumo ya koto kolife lotoko lenumo ka

¹ Ena mono wenenane-motao, ka mono api gilíbamo lono ya kotimo neta minámami yamu linate yauti lono yaidanalo muki builámalo. Ya neditole? Fa wenena ya lifima ka giminagolifa, ido ka mono api gilíbonimo wenena ya kawa moda kolitonima nenako, yamu lifima ka itibito lumunami ya you loto lomámenagoliye.

² Ena lalimo muki ya oto meletto onimo monate mona-mona ya moda ufe ádami ne. Yamu we makafo ka ufe limoko lenami ya aimola ukana-ouna-lula-kala muki kiyaba lalo oto, monala efe loto meleto dinagoliye. ³ Yafo-hosi ya kate olu meyalo melenaiye, loto nela kefolá welau meletto, yalo nune, loto kolonido ya nela ika ogeto, yafo-hosi ya moda meyalo meletto, ukana naba ya olu eleyapa wito ayalo ya wiye.

⁴ Ido sipi yamu kati kiyalo. Sipi naba-naba neta ya epe nabakafo fu loto oluto nolo mulalo ya wimo netawa kola witi olu ya-ama amo neta ya kefo efelako nefa, sipi oluto moinami we yakafó yaleka unae, loto kala kinaido ya kola wiyami neta ika yaleka itami, moda ayaleka ya wiye. ⁵ Ido

ayaidana oto ukadeu wete kuluma ya kefolá neta nefa, aimola kuliya olu faka loto ka naba-naba lomo wimo ne.

Kati kiyalo. Kofuku ya yo famula kefo efema olumo wiyami yakafo lomo uto uto yá-nela menefa-aneffa muki ya yo liye. ⁶ Ido wete kuluma yaki yo famula ya ne. Ukade-akade negu wete kuluma ya kefo neta nefa, nosámami mona naba-naba olu oloto piyami ne. Yo eifámenami ebau yati oloto piyamidana oto ukade-oudelutekate ido oto meleto onimo monate muki ya olu kopaitami ne.

⁷ Fadena neta-mata muki, kefa fadenati, nemaafati, koiyofati, noku-kefati, muki ya wenena mate kiyaba oti olu you lo gede minafa, ⁸ ido wete kuluma ya olu you lenami we ma minámaiye. E'e, wete kuluma ya lono nosámami naba oluto monito, wenena gini fulunami mona naba amodoka mino edami ne.

⁹ Wete kuluma yakafo Metefo Wekola ya ebola lo minoba, ido wenenate Goti lebonala minamo wenena ya olu kopa o gedenumo ka lo gedone.

¹⁰ Etito wete lawoko yautiko ka lele idami, ya ebola ka ido olu kopa o gedenumo ka ya lolo o minone. Aiyo, mono wenenanemotao, aya monawa ya efe ádaiye. ¹¹ No fiya lawoko yautiko ya no laloki ido kuwo noki lakoina lumunaife?

¹² Ido mono wenenanemotao, yá adekafo ya olifi ilawa linaife? Ido nela waini yakafo ade ilawa linaife? E'e, etito minámaiye. Ido ayaidana oto kuwo no fiyau yati no lalo lomámenami ne.

Mona lalo ya Gotidokatiko ami ka

¹³ Ena linate minagu yati kema ya ka manenau neto kolife loto kolami we ne? Aya we ya ukana ya oluto lumuto mona lalo meletoto meletoto enami mona lalo yakafo ka manenau nemo monala ya lilibinami ne. ¹⁴ Ido setimuludigu ya komumu ekefa otowiyo mona ido linanimo ukadi-kulitina olu faka lamo mona ya mino gedagetoma, ka manedeu ne, loti alikani oti ka ona kula meti umuti suki loti linanimo gebotina ádalo. ¹⁵ Aya ka manidigu nemo monawa ya kosinau Metefodokati lomámaiye. E'e, mikaleka ama wenenadokati Satanidokati ami mona ya ne. ¹⁶ Kolafe? Komumu winawamo mona ido inanimu ukani-kulini olu faka lenawamo mona minaidoka, yalo ya kopa moinamo mona ido nosámami mona muki ya olu oloto pinawamo ne.

¹⁷ Etito nefa, ido kosinau Metefodokati ka manedeu nemo mona ya komu ya ukade-oudelute-kate mo limo mona ya ne. Ido yaloti ya sodoto lata wito, you loto minoto, ka kolito, wena milumani kolito olu lalo o gedenumo mona lute-kateu faitimo mona, kate lele kiyámoto, monabi lele wiyámonimo mona ya ne.

¹⁸ Ido ufa lalo kifato fokito dito ilawa kulawa liyami olunawamo yaidana otomuliti mele gedegede o minoto you limo mona melenumo ya monate efe lomo dinami kulawa olunune.

4

Mikaleka netamu kolamo wenena ya Goti kuwolafo builamo ka

¹ Linate minagu ya fina lowa fiyamo mona ido moila fiyamo mona ya egalekati oloto piyaiye?

Linanimo lalo kolamo mona yakafo ukadi-oudi-luti-katigu lowa-fina fiyaidokati ya oloto piyami ne, loti kolámáfe? ² Neta-mata etito-etito olunumolae, loti koliti monimo wafa, ido olámáe. Olámanako, yamu gini fuluti komumu wiyafa, ido ogofuti olámoti, ka moila fiti fina fiyae. Kolalo. Linate netawa yamu Goti loumánako, ya olámáe. ³ Ido loumunawamo, ya alikani enune, loti seti-muludigu mikaleka netamuko kolimo idamo ya neta yaidanaamaidana olunuwe, loti lamo ya kopa loumanako, moda olámáe.

⁴ Aiyo, linate Gotiki ekelone, loti lafa, ido wenaipa kopa ono-ono oti moinamo yamaidana oti mikaleka neta-mata seti-muludi umu-umu oti moni minamo mona ya Goti kuwolafo builamo mona ne, loti kolámáfe? Yamu mikaleka neta-mata sete-mulude umunuwe, loti kolinawamo wenena ya Goti kuwolafo builamo ne. ⁵⁻⁶ Ido Gotikafo ouna mele ledami, ya namoko setimuludi numunawae, loto auma wito kolito, ido nasafili mona ya mulalo-mulalo oto mele ledemo idami ne, loto ka mono lufuwau lolomami ka ya faifa ka ne, loti kolafe? Etiti kolámalo. Aya yamu ya eti limo,

Inanimo ukani-kulini oluti idamo wenena ya
     Gotikafo fina fi ginito, ido inanimo ukani-
     kulini oluti lomamo wenena ya nasafili o
     gede minaiye,

loto ka mono lufuwau (*Snd 3:34*) ya nemo ne.

⁷ Yamu ya linate ukadi-kulitina oluti lumuti Goti kalalo meyalo melalo. Kamade ki-ki imo we Satani ya fina fi umato, moda fulo gedeito koli unaiye. ⁸ Luti-kati Gotidoka mele umato,

amo yaki linatedoka mele giminagoliye. Linate adi noku wiyamo yaidana oti mona nosámami melamo ya moda fulitalo. Ido kati ligi-ligi kiyato seti-muludi olu fuma wiyami mona ya kilili oti mo lagetó minalo. ⁹ Linate lifimatina yamu keina naba-naba fuluti ei-ai loti kufu naba alo. Kiya amo monatina olu eleyapa witi kufu nema loti minalo. Ido lalo kolamo monatina olu eleyapa witi keina naba kolalo. ¹⁰ Wekola onobalalo ya linanimo ukadi-luti-kati oluti lomato, ya amokafo olu faka lo gedenami ne.

Wenena kamani kiyámenumo ka

¹¹ Ena mono wenenane-motao, wenena kamani kiyámalo. Goti wenenala kamani kiti iya melenawamo wenena ya lo melami ka yaki kamana kiti iya melae. Yaidana amo wenena ya lo melami kawa ya meyalo melámae. E'e, kawa iya mele-mele o minamo mona melae. ¹² Ido ka ya olufe loto iya mele ledeto enami we lawoko ya ne. Aya wewa yakafoko olu omude ko ledeto ido olu kopa o ledeto enami ya moda ogofuto ne. Etito linate ya egaidana wenena minoti ya wenenate iya melenune, lae?

Lalimo kulite olu faka ádenumo ka

¹³ Ena linate minagu yauti mate eti lamo, Onemafe, ledafe numuna malo uto melege lawoko minoito neta-mata olumo yaleka waka oto ko nenumo lono olunumolae, loti kati ki-ki amo wenenama ya ka ama lenamo ya kolalo. ¹⁴ Linatedoka ya leda fede giminami neta ya ma kolife ádae. Ido kofawa minonimo mona ya nedi imo neta ne? Yokila idami ya oloto pito kamena

kefo efema minoito fuli limo yaidana oto kofawa minonimo mona ya etito ne.

¹⁵ Etito linate ya Wekolakafo kala lalo kito yaida enawae, lenami ya omude kofawa minoto neta yaida-amaida enune, loti lenawamo ya efe lenami ne. ¹⁶ Etito nefa, ido linate ya linanimo gebotina loti kulitina olu faka lo-lo o minae. Aya monawa ya nosámaiye. ¹⁷ Yamu kolalo. Wenena yate efe limo mona ya kolafa, ido monawa ya meyalo melámenawamo ya lifima moda mino gedennaiye.

5

Neta ko namo wenena kanina

¹ Ena linate kifana-koukame ko namo wenena ya ka ama lenamo ya kolalo. Kamena nabalo keina naba linatedoka fedenagolimo yamu koliti ya kufu naba oti ei-ai loti minalo. ² Ko namo netatina moda fitala kitaito, ido ukanido owo ya kanu sigefakafo moda no fuli loitami ne. ³ Ido golikafo ido siluwakafo olufe lamo netatina ya moda ufa loitami ne. Ufa limo monawa yakafo nosámami mona melamo ya olu oloto piyageto, yokafo ukade limo yaidana oto ukadi olu kopait-enagoliye. Kamena fuli lenae, loto imo kamenalo ya linate mikaleka neta yamuko koliti olu mau naba wiyamo ne.

⁴ Koli minalo. Linate lonodo we midigu ya weti-neta doilamo lono meinanina efe loti gimámamo yakafo ligiya lo gedami ne. Wenenawa lonotina olamo kanina ya Wekola aumafofo limo we ya moda koli minaiye.

⁵ Linate mikaleka minoti ya onoti nediti omudi folami neta-mata olu mau witi no fuli loiti lalo koli minamo, ya yafo neta-mata muki umato nono ito naba di kaito, ofo folamo yaidana oto linate kamenatina ya moda alito ne. ⁶ Linate ya monani efe limo wenenama, koli nosámami gimámamo wenena ya olu kalo mele gedeti gini fulutamo ne.

Sete-mulude olu auma wi edeto Wekola kiyabala enumo ka

⁷ Etito mono wenenane-motao, Wekola kofa itibito enami kamena ya auma witi kiyabala omo idalo. Migu ufa neta kifi-kifi amo wenena yate auma witi kiyaba omo kula naba lito oloto pinaido wamo monanina yamu kati kiyalo. Amote ya komu ko wiyami kamena ido aiga ko kofa winami kamena auma witi kiyaba omo wae. ⁸ Ido ayaidana oti linate Wekola kofa enami kamenala alitimo yamu sodoti kiyabala oti setimuludi olu auma wi edeti minalo.

⁹ Ido mono wenenane-motao, kolalo. Iya melemele imo we moda kanudo nemoma nenako, lifima ka itibito lumutenaiye, loti ya linanimotina ka nosámami lo filiga-filiga o gedámalo. ¹⁰ Mono wenenane-motao, Wekola welaloti ka lamo we polofete ya keina naba-naba o fede gimado ya auma witi sodoti minomo idamo monanina yamu kati kiyalo. ¹¹ Wenena keina naba o gimito fedami kamenalo ya koli kikitoti auma witi minamo wenena yama moda lalo kolimo idae, loto kolonimo ne. Komu adeina we ma kuliya Yopu ya keina naba-naba kolaifa, ido koli kikitoto auma wito minomo idaito, aiga Wekolakafa olu lalo o edami ka ya moda kolitama ne. Etito

ya Wekola mulunau kolami mona ido milumate kolami mona faitoto mino edami yama linate moda koli minamo ne.

Kuliya ya loto ka ma olu onale, loto ádenumo ka

¹² Ena mono wenenane-motao, ka naba ama ya ne. Linate wenena ma ka logiminagilima ya kosina kuliyafe, ido mika kuliyafe, ido neta-mata yaidana-amaidana kuliya ya loti kawa ya olu onale, loti ádalo. Linate O, lenune, lotima faifa O, loti, ido E'e, lenune, lotima faifa E'e, lenawamo ya Gotikafo ka naba itibito gimámenagoliye.

Monanina efe limo wenena yate Goti loumunawamo ka

¹³ Linate minagu yauti mate keina kolutima, Goti ya loumalo. Ido seti-muludigu lalo kolutima, Goti ebola loti nema lalo. ¹⁴ Ido linate minagu yauti makafo neta kilagetoma, ya monolo mau wi-wi amo kiyabani we luni fiyato, oti ya Wekola kuliyafo ya yá nowala ukanalo filiti ya neta kilamila yamu koliti Goti loumalo. ¹⁵ Eti loti loumunawamo ya koli kikito umanako, Wekolakafo kolito ya neta kilinawamo wenena ya olu faka lo gedeto, ido lifimani mino gedagetoma ya kilili o gedenami ne.

¹⁶ Yamu linate mona nosámami melamo yamu mono wenenatina lo oloto mele gimato, amote linatemu koliti Goti ya loumato, lifimatina kilili o gedeto ya neta kilamo olu faka lo gedenaiye. Kolalo. Monanina efe limo wenena yate Goti ka loumunawamo ya u faifa neta ámunagoliye. E'e,

ka lenawamo ya Gotikafo moda kolainako, yamu loununawamo kawa ya aumafoko limo neta ne.

¹⁷ Polofete ma kuliya Elaiya ya lamo faifa mikaleka wenena yaidana oto minaifa, auma wito koli kikitoto minoto ko wiyámenaiye, loto Goti loumaito, ya moda melege tili hafu (3 ½) yalo ya mikaleka ko wiyámaiye. ¹⁸ Ido kofa aiga Goti loumaito ya kosinaukati ko wiyaito mikau ufa neta-mata fou loto idami ne.

We ma kanu lalo fulitenami ya kofa itibito ilimito enumo ka

¹⁹ Ena mono wenenane-motao, linate minagu yauti makafo ka ona kula kanula fulitito ailo wagetoma, mate kofa itibiti ilimiti enawamo ²⁰ ya eti loti kolalo: Lifimala nemo we ya kanu nosámaidó moinami, yaloti ya we mate olu itibiti ilimiti ato, aya wewa lifimala muki ya Gotikafo kilili o edeto, folaiguti olu omuna kenaiye, loti kolalo. Modae.

Gotiki olu kutifi ledami ka kofawa
The New Testament in the Komongu dialect of the
Siane Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Siane long Niugini

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siane

Dialect: Komongu

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

16002536-bc8f-5779-8e88-c1fed5ba4079